GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN IN COMBINATIE MET BIOLOGISCH:

Positieve resultaten op ROL

Op de open dag van Stichting Regionaal Onderzoek Lelieteelt (ROL) in Noord- en Oost-Nederland konden de aanwezigen de resultaten van de verschillende onderzoeken zien. De stemming is goed: dit jaar zijn er veel stappen gemaakt.

Tekst en fotografie: Lilian Braakman

Op de open dag van ROL was vorig jaar een grootschalige lelieproef te zien. Deze tweejarige lelieproef moet veel inzichten geven. Het idee is dat chemie en biologisch elkaar moeten versterken. Naar aanleiding van de resultaten is besloten het tweede jaar, te gaan voor een vermindering van het aantal 'milieubelastingpunten.'
Bij het onderzoek wordt er gekeken naar bolontsmetting, vuurbestrijding, virusbestrijding en bemesting. Onderzoeker Frank Kreuk van Proeftuin Zwaagdijk: "Elk stuk land heeft een andere behandeling gehad. Dat kan beginnen met bolontsmetting: geen, biologisch of chemisch. Bij bemesting is dat net zo. Vooraf toedienen in de bodem, of bovengronds toedienen." Dit zijn slechts een aantal mogelijkheden die Kreuk aangeeft. Er zijn in deze proef vele verschillende middelen – biologisch en chemisch – gebruikt om te kijken wat het effect is op de leliebollen. Pas als deze gerooid zijn, zal duidelijk zijn welke middelen en combinaties werken, al was dit soms aan de gewasstand al te zien.

VERVANGER

Bij de virusproef is een duidelijke lijn te zien. Zo vertelt Kreuk: "Alle stukken met lelies waar minerale olie op is gebruikt, zien er beter uit. Ze zijn groener en er is minder vuur. Olie is het belangrijkste product tegen virusreductie en mag ook in de biologische sector worden gebruikt."
Het onderzoek is opgestart vanwege de eisen die de retail stelt. De eis is dat lelietelers geen neonicotinoïden en synthetische pyrethroïden meer gebruiken. "Dat is een groot probleem, vooral omdat Sumicidin Super wekelijks in het spuitschema voorkomt (insecticide uit de groep van de synthetische pyrethoïden). Daar is geen vervanger voor, en daar zijn we nu naar op zoek." Welke combinaties het beste werken en wat het percentage virus is, zal pas bekend zijn in februari. "De bollen moeten eerst gerooid worden, waarna de Bloembollenkeuringsdienst (BKD) een boltoets kan uitvoeren."

MINDER

Bij de vuurproef zijn de onderzoekers strenger geworden. Het jaar ervoor werden namelijk biologische middelen gebruikt naast de reguliere bespuitingen. Dan is er weinig verschil te zien met een reguliere bespuiting. Nu moest er bij combinaties geminderd worden op de milieubelastingpunten. Bij deze proef zijn opmerkelijk positieve resultaten te zien. Zo goed dat gezamenlijke onderzoekers Kreuk en Weijnand Saathof van HLB zich afvroegen of het wel klopte. Zo laat het biologische middel van Syngenta een heel goed resultaat zien (foto rechtsboven). Voor op de foto staat het stuk waar het middel van Syngenta is toegepast. Daarachter staat een stuk dat een reguliere behandeling heeft gekregen. Deze reguliere behandeling heeft 6.000 milieubelastingpunten. Het middel van Syngenta, in combinatie met enkele reguliere chemische bespuitingen heeft gehad, slechts 2.000. Wat er precies in zit, weet Saathof niet. "Het staat nog onder nummer bij Syngenta, maar het is een biologisch product. Wat we hier zien, is dat de inzet van biologische producten zeker effect heeft en dat er minder chemie nodig is om hetzelfde resultaat te bereiken. Telers denken soms ten onrechte hoe meer middel, des te beter het resultaat. Maar we kunnen met minder toe. Dat is goed voor het gewas en voor de portemonnee."
Naast het stuk met het middel van Syngenta dat er haast beter uitzag dan met een standaard bespuiting, deden andere stukken het ook goed. Vossen (eveneens 2.000 milieubelastingpunten) zag er iets slechter uit dan een standaard bespuiting. Crehumus (ook 2.000 milieubelastingpunten) zat daar net achter. Volgens Saathof laat juist deze proef zien dat biologisch en chemie elkaar kunnen versterken. "Helemaal zonder chemie kunnen we niet. Maar met een combinatie van 'groen' en chemie kunnen we een stuk omlaag in milieubelasting met behoud van een goed gewas."

PROBEREN

Wat Saathof goed vindt aan ROL, is dat het de mogelijkheid biedt om dingen te proberen. Zo ook met Mulch tegen onkruid. "Er ligt een laag van 5 cm op het stukje grond tegen onkruid. Onkruidmiddel doet altijd wat met de kwaliteit van lelies. Daarom wil je het liever zo min mogelijk gebruiken. Al is Mulch nog niet geschikt voor de praktijk – zie maar eens een hectare te bedekken met Mulch, daarvoor is teveel nodig – brengt het je wel op ideeën. Wellicht dat er een andere toepassing of oplossing is voor onkruid", geeft Saathof aan.
De toepassingsmogelijkheden van alle geteste middelen zijn ook nog niet allemaal praktijkrijp. "Sommige middelen hebben een ingewikkeld schema met bijvoorbeeld tien verschillende flesjes voor een stuk grond. Dat is niet werkbaar op grotere schaal, maar je leert er wel van."

Schoon starten

Om virusvrij te starten met een partij lelies, is er de proef teelt de grond uit. Door in schone grond te telen, is het idee dat het virusvrije schubbollen oplevert. Wat daar vooral opvalt, is dat wanneer er fertigatie wordt toegepast, het gewas er beduidend beter uitziet dan wanneer stoffen met de hand worden toegediend.

Tagetes

Naar Tagetes wordt al vijftien jaar onderzoek gedaan. Bekend is dat het gewas er honderd dagen op moet blijven staan om te zorgen voor 90 tot 95 procent doding van aaltjes. Maar wat als het gewas er maar vijftig dagen op staat? Dat onderzoekt HLB. Momenteel wordt er een proef gedaan waarop Tagetes op verschillende tijdstippen wordt ingezaaid (van half mei tot half september). "Wellicht levert een kortere periode maar 70 tot 80 procent doding op, maar dat is beter dan niets", zegt Saathof.